

DEMOKRATA POLSKI.

Demokrata Polski wychodzi cztery razy na miesiąc. Prenumerata na ćwierć roku czyli na 12ście półarkuszy, wynosi franków trzy.

Adres Redakcyi à M. Thomas Krzyżanowski, 5, rue de Touraine St Germain, à Paris. Prenumeratę można także przesyłać do Centralizacyi pod adresem à M. Stacherski, 18, rue de Tournelles à Versailles Seine et Oise).

Dnia 18 lipca 1846.

ŚRODKI CZARTORYSKIEGO DLA OTRZYMANIA MILIONÓW.

Wiadomo czytelnikom naszym iż zamierzona przez Czartoryskiego pożyczka nie przyszła do skutku; przyjaciele sprawy naszej przekonali się, iż ten reprezentant Emigracyi i Polski, coźkolwiek twierdzi pan Montalembert, nie reprezentuje, nie ma zaufania, odepchniony został przez Kraj, potępiony przez Tułactwo — ale nie wiadome są jeszcze czytelnikom wszystkie środki jakie Czartoryski dla dopięcia swego zamiaru przedsiębrał. W tym celu chcemy tu pomówić o dwóch broszurkach jakie nam w tych dniach wpadły do ręki, jedna: *Questions actuelles sur la Pologne* przez Ad. M. D. C.; druga pod tytułem *Caisse Polonoise*, obejmująca projekt wypuszczenia w obieg miliona akcyj po 100 fr. każda. Biorący akcyę, miał dać na teraz tylko 5 fr. a 45 skoro Polska wybije się na niepodległość; zyskiwał więc 50 na 100 i oprócz tego liczył mu się procent. Zebrany tym sposobem fundusz pięciu milionów, miał być oddany pod rozporządzenie Czartoryskiego, do którego należeć miało mianowanie dyrektora, pod dyrektora, komitetu nadzorczego i wyznaczenie po sobie następcy. Ponieważ zaś ani komitet Nationala, ani Reformy, ani komitet Centralny, nakłaniane do oddania zebranych przez siebie funduszy na korzyść sprawy polskiej, w ręce Czartoryskiego oddać takowych nie chciały, zamysłono obrócić przeciw Komitetom samych składających, podsuwając im myśl cofnięcia od Komitetu składek, i wniesienia ich do tak zwanęj *Kassy Polskiej* w zamian za akcyę. Była to łapka na łatwowierność lub cheiwość; partya Czartoryskiego sądząc po sobie, w przyjaciółach sprawy naszej nie przypuszczała ani rozumienia rzeczy, ani uczuć szlachetnych. Najzabawniejsze jednak, że Czartoryski ręczył iż doloży starań, aby pożyczka ta przyjętą później została jako dług narodowy. Dług narodowy! zaciągniiony przez człowieka który zmuszony był przyznać, iż z ostatnim ruchem nie miał żadnych stosunków, iż był mu zupełnie obcym, o przygotowaniach do niego nie wiedział; który użala się corocznie iż zaufanie utracił, że w osobach wpływu, znaczenia, ani w Kraju ani w Emigracyi nie ma pomocy; którego odstąpili najgorliwsi stronnicy od czasu podniesienia przez niego myśli uczy-

nienia się królem polskim, i zatrzymali fundusze niegdyś hojnie nadsyłane; przez takiego, mówimy, zaciągnięcie długu narodowego, było za zbyt rażąca śmiesznością, i nikt też na akcie mającym ukonstytuować ową *Kassę Polską*, nie chciał nazwiska swego położyć. Zresztą, ponieważ na teraz zamiar pożyczki upadł, nie rozciągamy się nad nim dłużej — a powiemy jeszcze słów kilka o pierwszej z wymienionych broszur.

Kto jest pan Ad. M. D. C. jój autor? nie wiemy. — Polecono mu przygotować umysły do zaciągnięcia się mającej pożyczki, podnieść Czartoryskiego — uczynił go też dyktatorem, w którym uosobia się Polska!! dyktatorem obwołanym w Paryżu, Londynie, Wiedniu, Rzymie, Konstantynopolu, a to przez ogromną większość wychodźców, członków sejmu, generałów, urzędników, duchowieństwa, oficerów wszelkiego stopnia, uczonych i nieuczonych, którzy przyszli schronić się pod tarczę Czartoryskiego. Jemu zostawiony honor przemówienia do Europy monarchicznej i republikańskiej, arystokratycznej i demokratycznej, bo jemu może zostawiony honor sprzymierzenia monarchii z demokracją i położenia podstaw tej nierozdzielnej trójcy, stanowiącej naród: a którą jest Wiara, Prawo i Lud. Uderzać przeto w Czartoryskiego, jest to uderzać w Polskę; dlatego też, jak powiada autor, niepokojona tą pozycyą Austria, zasekwestrowała mu dobra. Dziś, kiedy takowe zwrócone zostały, powiedziałby zapewne, iż to dowód przychylności Meternicha dla Polski!

Lecz mniejsza i o to; wolno panu Ad. M. D. C. robić wszelkie przypuszczenia, wolno chwalić Czartoryskiego, ogłaszać go królem, dyktatorem, czém zechce — wszystko to dla Emigracyi, dla Polski obojętne, może pocieszne; ale mu Polski i Emigracyi spotwarzać nie wolno. Wszakże sam twierdzi że Towarzystwo Demokratyczne, składa się z ludzi czynu i poświęcenia; nie powinien był zatem czynić mu wyrzutu, iż Gurowski był jednym z jego założycieli, i że ma w łonie swoim następców; powinien był wiedzieć, że wkrótce nikt z prawdziwie miłujących Ojczyznę, nie pozostanie po za szeregami Towarzystwa; powinien był wiedzieć iż zasady Towarzystwa, są zasadami Polski. Adam Gurowski służył dziś Moskwie; lecz czyż jój nie służył Czartoryski i poprzednicy jego. Czartoryski nie byłże nieprzyjacielem Polski, kiedy był ministrem Moskwy, kiedy paraliżo-

wał usiłowania narodu, kiedy opierał się przywróceniu Polski, kiedy przeciw Napoleonowi zamysłajacemu o jej odbudowaniu tworzył koalicję, kiedy dowodził, iż Polska jedynie w połączeniu z Moskwą exystować powinna, kiedy dla przyjaźni Aleksandra nie brał udziału w usiłowaniach narodu, kiedy na kongresie wiedeńskim opierał się jego niepodległości, kiedy całe życie, wszystkie czynności, wszystkie myśli swoje, obracał i obraca na zachowanie warunków traktatu 1815 roku. I dzisiaj, jeżeli konspiracye odkryte, jeżeli klęska dotknęła Polskę, jeżeli ofiarami obojędznej płci, rozmaitego stanu i wieku zawalone więzienia — czyż to sprawa? To nie zdradą partii która przygotowywała powstanie, to nie konspiratorów nieostrością — ale jak wyznał P. Montalembert, denuncyacją tych, którzy obawiali się nieszczęść, bo w ruchu demokratycznym jakim był ostatni, widzieli własną zagubę. Czy pan Ad. M. D. C. to wyznanie zrozumiał — czy pojął skąd dziś wyszła denuncyacja, gdzie szukać jej sprawców? w której partii, między jakimi ludźmi są współzawodnicy, i Gurowskiego następcy? Dla nas przekonanie pana M. D. C. obojętne; napisał co chciano, co nakazano — ale zapytujemy, cóż odnieśli w zysku patronowie kierujący jego piórem? Milionów nie ma, a pozostał tylko jeden dowód więcej niskości, nieszczęśliwości fakeji, która w upadku pozbywa ostatki wstydu i uczciwości, rzucając na przeciwników słowa potwarzy i obelgi.

Nim skreślimy uwagi nasze co do stanowiska Towarzystwa Demokratycznego w Emigracji, zwracamy tym czasem uwagę czytelników na dwa akta Komitetu Narodowego: 1^{sz} Odezwę do Gminy Brukselskiej, 2^{sz} Zdanie Sprawy obejmujące zawiadomienie, iż czynności Komitetu z d. 6 lipca ustały, i Zjednoczenie rozwiązało się przez przystąpienie jego członków do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

I.

KOMITET NARODOWY POLSKI

DO BRACI W BELGII PRZEBYWAJĄCYCH.

Bracia w Brukseli i w Belgii przebywający odznaczali się zawsze niezłomną wiarą w żywioł ludowy. Znają wypadki zaszłe w Emigracji i czyn Gminy Brukselskiej, który pewno umieli rozważyć i ocenić. Wiemy że są co byli mu przeciwni, co go niepodzielali, co dziś całe z niego niebezpieczeństwo i szkodliwość jego dostrzegają.

Umieli to ocenić, ciągłym od wielu lat niezmordowanym życiem odznaczający się Bracia zjednoczonej Emigracji i całą masą zleli się w jedno ciało z Towarzystwem Demokratycznym. W skutek tego obowiązki nasze w Komitecie Narodowym kończą się, a my zamykając posługę naszą, wzywamy wszystkich i każdego z osobna Obywateli aby deklaracye należenia do Demokratycznej Emigracji Polskiej do Centralizacji przesyłali.

Żywioł Obywatele, z siebie dosyć jest silny, aby miał potrzebę pomocy lub wsparcia innego domagać się, a narażać go w przymierza, w pakta z przeciwnym, nie powinniśmy; bo to jest utrudzać jego działanie, rzucać nań plamę niepewności, degradować wysokie jego stanowisko, wystawiać na pastwę zdrady.

Paktyzujący głoszą koncesyę pretendenta z którym traktują jak z carem lub mocarzem; wielbią jego powolność woli Narodowej w uznaniu władzy Narodowej powstania Krakowskiego. O pretensje pretendenta nikt nie pytał, a pretendent miał zawsze pole, uczynić w swém sumnieniu koncesyę, wchodząc jak ucziwy Obywatel do Zjednoczonej Emigracji czyli do Emigracji Demokratycznej.

Pretendent i z nim praktyzujący oddali cześć władzy Narodowego Powstania i jej manifestacyom, a dziś na ohydę rzucają. Są to pierwsze paktyzowania skutki.

Pretendent i paktyzujący oddali cześć powstańcom, w skutek spaktyzowania wywołują, że to była nieroztropność.

Nieroztropność zjednała niepowodzenie powstania krakowskiego, ale roztropność pretendenta w nieprzerwaną koleję pół wieku, wydawała Polskę w ręce carskie; roztropność paraliżowała i umarzała narodowe wysilenia się; roztropność kopala grób i powiodła węć rewolucyę listopadową, roztropność zamierzała zniszczyć Emigracyę; roztropność zamierza przydusić sprawę i życie ludu polskiego, a polegać na austriackiej polityce i wiedeńskim traktacie; Obywatele paktyzujący! nurzajcie się i toncie w tej roztropności.

A my wszystkich i każdego z osobna żywiołem ludowym przejętych wzywamy do podania ręki tym, co życie i żywotne narodu uczucia, rozogniać umieją.

Prezdujący, Stanisław Worcell. Członkowie Komitetu, Joachim Lelewel. Walenty Zwierkowski. Karol Stolzman.

Bruxella, dnia 3 Lipca 1846 r.

II.

Obywatele!

W chwili, kiedy wzruszone Polskie Emigracji uczucia, nagliły do szybkiego decydowania, Komitet odwołał się do zdania, do woli Braci; przedstawiając swe widzenie, dając rady jakie potrzeba obecna, położenie Emigracji, i przekonanie jego dyktowało. Nie mógł w tym razie opierać się na formie długiej, a często płonnej, zawodnej; bo cenil uczucia i wartość czasu, bo miał na celu dobro i pomyślność, bo chciał działania i poparcia wysilenia narodu, które chociaż i tą razą pomyślnym jeszcze uwieńczone nie zostało skutkiem, jednak wróży nam wielkie nadzieje.

Termin wskazany do obliczenia zdań, dzień 15^{ty} Czerwca upłynął, dni 10 oczekiwania trudniącego się zbieraniem takowych od Gmin i Braci rozrzuconych, przemigło, a rezultat pokazał się zgodny z widzeniem Komitetu.

Jeszcze dni kilka czekał Komitet zebrany w komplet prawnym, i nic nowego, sprzecznego, lub osłabiającego swe widzenie nie dostrzegł. Z tych powodów przeto postanowił wydać decyzyę opartą na zdaniu przeważnej większości; postanowił wezwać Braci dotąd w niepewności chwiejących się, na drogę jedyną, jaka pozostała tym, co bezwzględnie szukają sposobności dobrze służenia Ojczyźnie.

Bracia! od chwili zawiązania się Zjednoczenia, duch demokratyczny ożywił nasze ciało: od chwili zatwierdzenia tej

myśli na ziemi rodzinną, stała się ona prawem, Konstytucją, Ewangelią każdego Polaka. Nie ma więc innej polskiej drogi, jak ta którą nam Bracia wskazali, to jest demokratyczna, — nie ma innego sposobu walczenia silnie, jak w połączeniu żywiołów które tę drogę wielbią. Precz rozterki, zrozumienie i inne zarzuty; interes polski, nakazuje zbratanie się.

Komitet jak wiecie robił różne próby, robił usiłowania, celem połączenia żywiołów demokratycznych: i takowe pomysły nie zostały uwieńczone skutkiem. Komitet rozważywszy położenie obecne, radził połączenie się, raczej wcielenie się w Towarzystwo Demokratyczne, i natychmiast ujrzał poparcie, ujrzał niedwuznaczne zdanie, ujrzał w większości przejście się myślą nadsuniętą, w mniejszości anarchię lub niedojrzenie skutków jakie w następstwie ich oderwane działania zrzadzić mogą.

Nie lładźmy się Bracia wielką liczbą Zjednoczenia dwóch tysięcy głów, zniknęła ona niedopiero, jak się to przy wyborze na drugi skład komitetu okazało. Po odejściu i odesłaniu do innych obozów, po odrzuceniu nieczynnych, ledwie część trzecia czynem się objawiła w liczbie 852. O pośpiechu nie było co myśleć, stało się niepodobnym sprawę publiczną na leniwe narażać wotowanie. W takim położeniu przy nagłości, Komitetowi Narodowemu nie zostawało tylko bez marnowania czasu, zasiągnąwszy zdania któreby mu za skazówkę postępowania służyło, w przeważnej chwili roztańczający się bieg rzeczy swym przewodnictwem i decyzją poprzeć, decyzją upoważnić.

Komitet przeto Narodowy w tym celu objawił swe zdanie i co w jakim razie, uczynić zamierzał, ogłosił, i wezwał Braci, do stanowczego kroku: naznaczając na to stosowne terminy, po upłynieniu których.

Zważywszy że Gminy Tours. Bayonne. Vire. Nantes. Rodez. Lyon. Angoulême. Agen. St.-Amand (Raytan). Londyn. Mayet. Chalons (sur Saône). Rochefort. Parthenay. Villeneuve. Moulins. Gmina wyznawców w Londynie i zakład Condé (sur Noireau), podzielają zdanie Komitetu w zupełności.

Zważywszy że członkowie pojedynczo zamieszkujący Angers. Baumont. Jersey. Rouen. La Chapelle. Mâcon. Lille. Ussel. Loudun. Avignon. Blois. Chateauroux. Colmar. Epinal. St.-Junien. Havre. Mamers. Marseille. Montpellier. Besançon. Toulouse i t. d., zgłoszeniami się, popierają zdanie Komitetu.

Zważywszy że znaczna część Gmin Bordeaux. Poitiers. La Rochelle. i t. d., wspierają myśl Komitetu przejściem do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

Zważywszy że jak dotąd wiadomo Komitetowi 224 członków czynnych Zjednoczenia zostało już członkami T. D. P. a 79, z kilku Gmin niespełniwszy jeszcze formalności przepisanej, wstrzymuje się z krokiem swym do zapadnięcia decyzji władzy, to jest Komitetu N. P. który za prawną swą reprezentację uznali.

Zważywszy że z wielu miejsc wykazem objętych Bracia Zjednoczeni zrobili akta przystąpienia do T. D. P.

Zważywszy że Gmina Tarbes przejęła uczuciami demokratycznymi podziela zdanie Komitetu, i jedynie wstrzymuje się ze swym krokiem aż do spełnienia warunków które za konieczne uważa.

Zważywszy że Gmina Figeac objawiwszy zdanie swe demokratyczne, rozwiązała się, warując pojedyncze wejście swym członkom do Tow. Dem. — których 16 już akces ten zrobiło.

Zważywszy że samowolny krok Gminy Bruxelli i wdzierstwo jednego jej członka na pełnomocnictwo Zjednoczenia, zaledwo poparte zostały przez Gminę Vaugirard, przez Gminę Le Mans nie całą, oraz przez Gminę fikcyjną Pigal, która się bez wiadomości Komitetu Gminą nazwała, zebrawszy komplet 5^{ciu} nawet z członków do Zjednoczenia nie należących i że jeden tylko członek Zjednoczenia po za tą Gminą działający Ob. Gordaszewski otwarcie zdanie Gminy Bruxelli poparł.

Zważywszy że Gmina Toulouse, jeszcze w Marcu przestała należeć do Zjednoczenia, a lubo zdanie swe za pomysłem Gminy Bruxelskiej objawia, jednak nie potępia jak Gmina Bruxelli i jej pełnomocnik Manifestu Krakowskiego, co służył w chwilach wielkiej nadziei, za sztandar pod który się Emigracja zbierała, a w chwili usterków jest bodźcem dla Braci demokratyczne zasady wielbiących, do gromadzenia siły potrzebnej narodowi naszemu.

Zważywszy że część Gminy Poitiers (bo znaczna część jej do Tow. Dem. Pol. poszła) nie objawiwszy nawet swego zdania Komitetowi, jedynie przez swą odezwę proponuje wybór nowego Komitetu, a popiera ten wniosek tylko pięciu członków Gminy La Rochelle, (bo i z tej Gminy czterech członków do Tow. Dem. weszło,) oraz pięciu członów nowo utworzonej Gminy Lyon i Gmina St.-Etienne dotąd nieczynna.

Zważywszy że kilku członków tak odienne i sprzeczne projekta podają, bez względu czy takowe kto przyjmie, po prze lub nie: a usuwają się jak i niektóre Gminy od objawienia stosownie do projektu Komitetu zdania swego, za lub przeciw.

Zważywszy że 29 członków Zjednoczenia bezwzględnie na wielbione przez siebie zasady demokratyczne, wstąpiło do Towarzystwa Trzeciego Maja, czyli monarchicznego i przestało liczyć się do Zjednoczenia.

Zważywszy że znaczna ilość jest nieczynnych i milczących gdy z liczby czynnych przeważna mnogość podziela zdanie Komitetu, a cząstka anarchiczna, rozstrzeloną zostaje na różne obozy. I dostrzegając że gdyby nawet zdania różnorodne, za przeciwnie projektowi Komitetu zlania się z Tow. Dem. uważano, i takby one w ogromnej mniejszości znalazły się.

Zważywszy że ilość głosów do decyzji potrzebna jest 285, a zdanie swe za wnioskiem Komitetu wejścia do Tow. Dem. Pol. (o ile wiadomo być mogło władzy) objawiło 303 członków zjednoczenia na liście członków czynnych umieszczonych, a nadto 322 Obywateli po za zjednoczeniem będących, do wniosku tego przychyliło się.

Komitet Narodowy Polski uznaje Zjednoczenie od dnia 11 Lipca 1846 r. za zupełnienie rozwiązane przez wejście do Towarzystwa Demokratycznego, złączenie się z niemi i utworzenie jedyniej Demokratycznej Emigracji.

Wzywa zatem Gminy jako też pojedynczych członków niezdecydowanych jeszcze, do wstąpienia w to ciało Demokratyczne, akta i wszelkie pozostałości Emigracji Zjednoczonej, oraz kasę, Centralizacji Tow. Dem. Pol. oddać postanawia, a z dokonanych czynności swoich zdanie sprawy ogłasza i w niemi ostateczne rachunki składa. Sam zaś aktem niniejszym postugę publiczną zamyka. Pozdrowienie Braterskie.

Prezujący, Stanisław Worcell. Członkowie Komitetu, Joachim Lelwel. Walenty Zwierkowski. Karol Stolzman.

Bruxella, dnia 10 Lipca 1846 r.

KORRESPONDENCA.

Szanowny Redaktorze!

Wczytuje w piśmie peryodycznym *Demokrata Polski*, z d. 27 czerwca 1846, niejakieś upoważnienie dla księcia Adama Czartoryskiego, na którym znajduje moje nazwisko umieszczone. Zawiadamiam niniejszem iż to jest fałsz, gdyż żadnego nietylko nie dawałem upoważnienia księciu Adamowi Czartoryskiemu, ale nawet o żadnym podobnym nie słyszałem, ani z żadnym z członków jakoby podpisanych na tym akcie, nie widziałem się już od kilku lat — przeto wnoszę tylko mogę że niniejszy akt jest wymyślonym, lub że mój podpis jest sfałszowany. — Upraszam przeto Szanownego Redaktora aby w najbliższym Numerze pisma swego to moje oświadczenie umieścić raczył. Nancy, 6 lipca 1846.

Braterskie pozdrowienie, F. Kieniewicz,
Deputowany w r. 1831 z Województwa Mińskiego.

Chętnie zamieściliśmy list powyższy, i cieszylibyśmy się gdyby on inne podobne oświadczenia wywołał; z naszej strony gotowi jesteśmy zawsze dać miejsce w kolumnach naszych reklamacyom tych, którzy oświadczają iż nie popierają antinarodowej fakcyi Czartoryskiego.

WIADOMOŚCI I DONIESIENIA

POLSKA. — Wyrokiem Sądu Wojennego potwierdzonym przez Paszkiewicza na dniu 5 kwietnia r. b. następujące osoby za działania polityczne na karę konfiskaty majątku skazane zostały: ks. Piotr Sciegienny, administrator z Bilczy; Felicyan Karpiński, b. kancelista; Henryk Skorzewski, dyktaryusz; Jan Bodkiewicz, aplikant; Seweryn Sawicki, dzierżawca; Jan Nowakowski, Komornik sądowy; Jan Warchowski, b. aplikant; Dominik Sciegienny, rolnik; Karol Sciegienny, trudniący się pomiarem gruntów; Aleksander Lissowski, rolnik; Teofil Stojnowski, Kancelista w Wielkiem Księstwie Poznańskiem; Adam Zarzycki, Komornik Trybunału; Balcer Susło, włościanin; Michał Lewicki, syn Mecenasa; Aloizy Tarkowski, b. pomocnik Wójta gminy; Szymon Krzeczkowski, nauczyciel w gimnazjum Radomskiem; Ignacy Pióro, sprawujący przedtem obowiązki pisarza sądu poprawczego; Józef Wordecki, ofycyalista z ordynacyi Zamojskich. (*Kuryer Warszawski*).

— Korespondent *Gazety Kolońskiej* z Warszawy donosi pod d. 2 lipca: Ostatni termin w którym wszyscy żydzi mają przywdziać strój rosyjski, rząd nazaczył na pierwszego przyszłego października. — Co się tyczy żydów przybywających z Galicyi ci również tylko w rosyjskim ubiorze pokazywać się będą mogli.

— Rząd austriacki, zawdzięczając się urzędnikom Galicyjskim za ich czynny udział jaki okazali w morderstwach szlachty, rozdał pomiędzy nich medale. *Dostrzegacz Austriacki* z d. 1 lipca, podaje ich nazwiska jak następuje: Stankiewicz, burmistrz w Wadowicach; Aloizy Temple, rządca dóbr Brzeszcza; Stankowicz, urzędnik drogowy; Huszka, syndyk w Oświęcimie; Lobesztejn, syndyk w Skawinie; rządca w Niepołomicach w cyrkule Bocheńskim Parylewicz, i burmistrz Koszun w Rzeszowie. Dziewięciu wójtów w cyrkule Tarnowskim dostało oprócz medali po 100 złot. reń. Prócz powyższych nagród rząd wyznaczył kilku gminom i

pojedynczym osobom znaczne zasilki pieniężne, a dwie gminy: Czarny Dunajec i Podezerwonie otrzymały pochwały.

— Pisze *Gazeta Augsburska* z 8 lipca: Arcyksiążę Ferdynand, usunął się z posady jaką zajmował w Galicyi, a na jego miejsce rządca Szląska i Morawii Rudolf de Stadion nominowany został najwyższym Komisarzem Cesarskim. Sądownictwo cywilne i kryminalne ma ulegć zmianom i liczba urzędników zostanie powiększoną, ponieważ okazała się niedostateczną.

— Świczko nominowany komisarz cesarski, za przybyciem swoim do Lwowa, ma przedstawić nowy plan uspokojenia Galicyi. Projekt podzielenia Galicyi na wschodnią i zachodnią odrzucony został. Był on podany dlatego, iż rząd chciał zaprowadzić reformy w zachodniej Galicyi, we wschodniej zaś, utrzymać dawny porządek rzeczy. Tymczasem powzięte wiadomości o wzburzeniu ogólnem umysłów tej prowincyi, były powodem do zupełnego zaniechania tego projektu. (*G. Kol.*)

— Z Pruss donosi korespondent *Gazety Augsburskiej* z d. 7 b. m.: Obawa nowych rozruchów jeszcze nie ustala, i rząd nakazał władzom zachować całą ostrożność i baczność w trzech wschodnich prowincjach, a mianowicie w Poznańskiem.

— W Moldawii powstały nowe rozruchy. — Piszą z Galatz, iż 40 Bojarów wypędzonych zostało z Jass, za nieposłuszeństwo dla panującego księcia.

W Czytelni Sekcyi Paryż, przy ulicy de La Harpe, 4, znajduje się do sprzedania broszura o której już donieśliśmy poprzednio, *Essai historique et politique sur le Royaume de Pologne 1815-1830*, przez J. N. J. Paris, 1846. Jest to tłumaczenie z Mochnackiego ustępu dotyczącego Królestwa Kongresowego. W dzisiejszych czasach wyjście tej broszury jest pożyteczne nie mało, zwłaszcza iż autor dołączył do niej kilka objaśniających przypisów. Cena jej dla Emigracyi fr. 2, z przesyłką fr. 2 c. 50; dla księgarzy fr. 2 c. 50, z przesyłką fr. 3. Dostać jej także można u Tłomacza, à Laval (Mayenne), *Cour de Phôtel du Louvre* i w Angoulême, rue Fénélon, 10, u Rózyckiego Józefa. Zgłosić się franco.

ZMARLI.

Dnia 2 marca br r., umarł w Lille, *Ledwański Apoloniusz*, rodem z Warszawy, miał lat 42.

— W miesiącu marcu b. r., umarł w Algierze, *Lipowski Antoni*, b. kapitan 5go pułku liniowego.

— W miesiącu kwietniu b. r., umarł w Lille, *Doławski Marcin*, rodem z Kaliskiego, miał lat 24.

— Dnia 14 maja b. r., umarł w Clermont-Ferrand, *Włodarski Józef*, b. porucznik 1go pułku Krakusów.

— Dnia 17 maja b. r., umarł w Thorberg (w Szwajcaryi), *Tworowski Marcin*, rodem z Sandomierskiego, miał lat 42.

— W tymże miesiącu b. r., zmarł: w Paryżu, *Kraczak Napoleon*, rodem z Litwy, miał lat 35. — w Briey (Moselle), *Wieczerski Franciszek*, b. kapitan wojsk pols., miał lat 62.

— w Melun, *Dąbski*.

Dnia 1 lipca b. r., umarł w Lyonie (Rhône), *Gumowski Szczepan*, członek Towarzystwa Demokratycznego Polskiego, urodzony we wsi Felicyanowce na Podolu. Polacy zamieszkali w Lyonie odprowadzili zwłoki jego na cmentarz w powszechnym żalu. — Nad grobem przemówili: ob. Biergiel Konstanty i ob. Gawroński Andrzej.

— Dnia 3 lipca b. r. umarł w Chantilly (Oise) Poseł Wincenty Chelmicki.